

Stichting Vogelpark Avifauna

Fiscaal nummer: 814146922

Hoorn 65

2404 HG Alphen aan den Rijn

0172-487575

www.avifauna.nl

Bestuursleden:

- Voorzitter: J.M.C.M. Groen in 't Wout
- Penningmeester: J.H. Kluit
- Lid: J.P. Verhaar

Directie:

- J.A.C. de Hoon

Beloningsbeleid

- De bestuursleden ontvangen een onkostenvergoeding;
- De medewerkers van de stichting ontvangen een salaris in overeenstemming met de geldende Horeca-CAO;
- De vrijwilligers ontvangen een vergoeding.

1. Doelstelling

Stichting Vogelpark Avifauna, gevestigd in Alphen aan den Rijn heeft als doel:

Natuurbehoud in het algemeen en natuurbeschermingseducatie en vogelsoortenbehoud door middel van het beheer en de exploitatie van een vogelpark met inheemse en uitheemse vogels, aangevuld met zoogdieren en voorts al hetgeen met één en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.

2. Ontwikkelingen

In 2017 heeft het vogelpark samen met branchespecialisten, diertuinontwerpers, landschapsarchitecten, medewerkers en deskundigen een actuele toekomstvisie opgesteld in de vorm van een nieuw masterplan. Deze visie, met daarin een ruimtelijk

plan, vormt de basis voor de innovaties die Avifauna moet gaan realiseren. Door ervoor te zorgen dat alle vernieuwingen aansluiten op dit masterplan wordt voorkomen dat deze in de toekomst gaan conflicteren. Om kapitaalsvernietiging te voorkomen stelt het vogelpark grote innovaties uit tot het masterplan definitief is.

De in 2017 door het vogelpark opgestelde toekomstvisie kon in 2018 helaas niet definitief worden gemaakt. Het nieuwe masterplan van het vogelpark is in 2017 aan de gemeente gepresenteerd en met de gemeente in overeenstemming gebracht met het nieuwe bestemmingsplan. Inmiddels heeft de gemeente aangegeven dat men een aantal gevolgen van het masterplan nader onderzocht wil hebben. Door deze onzekerheid heeft Avifauna, net als in 2017, ook in het verslagjaar geen significante innovaties in het park kunnen realiseren.

Omdat het vogelpark van 2014 t/m 2016 veel innovatieve vernieuwingen heeft gerealiseerd, blijven de bezoekersaantallen en de waardering op beoordelingsites nog steeds goed. Gerealiseerde innovaties:

- Nieuw Madagaskar gebied met halfapen als nieuwe diersoort en nieuwe binnenverblijven voor halfapen en vogels (2014).
- Nieuw verblijf in Chinees thema met kraanvogels en als nieuwe diersoort rode panda's (2015).
- Parasolmieren als nieuwe diersoort in een nieuw verblijf (2015).
- Nieuw buiten- en verwarmd binnenverblijf voor ara's en zonparkieten (2015).
 - Nieuw gebied met binnenverblijven in het thema van het Zuid-Amerikaanse nevelwoud met loopvogels en dwergapen als nieuwe diersoort (2016).
- Nieuw buiten- en verwarmd binnenverblijf voor kaketoets, edelpapegaaien en valkparkieten (2016).

Ervaring binnen de branche leert dat het langere tijd uitblijven van vernieuwingen de continuïteit van een dierenpark in gevaar brengt. Daarom werd besloten in 2018, ondanks de onzekerheid over het masterplan, twee investeringen van beperkte omvang te doen, zodat het risico van kapitaalvernietiging beperkt blijft:

- Nieuw verwarmd binnenverblijf voor verschillende giersoorten van de vogeldemonstratie.
- Nieuw verwarmd binnenverblijf voor onder meer lepelaars, kroonkraanvogels, neushoornvogels en nimmerzatten van de vogeldemonstratie.

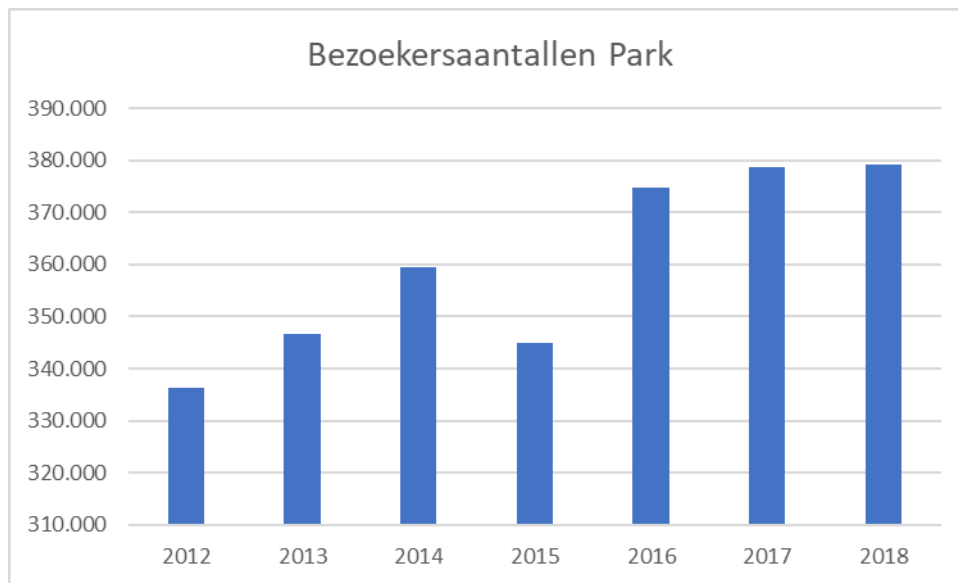
In oktober 2018 heeft het bestuur besloten de 25 jaar oude glijbaan in de speeltuin om veiligheidsredenen te sluiten. In overleg met de eigenaar wordt aan een oplossing gewerkt.

Daarnaast heeft het vogelpark in het verslagjaar de verzelfstandiging van de stichting voortgezet:

- Eigen financiële administratie met eigen controller (ZZP) opgezet.
- Eigen personeelsadministratie en -beleid met eigen HRM-adviseur (ZZP) opgesteld.

- Marktconforme afspraken gemaakt met Van der Valk voor de gezamenlijke arrangementen.
- Start bouw eigen kantoor en dienstwoning (voor toezicht op het park).
- Voorbereidingen losstaand kassasysteem, computernetwerk en telefooncentrale.
- Overgang naar CAO die aansluit op de recreatiebranche.

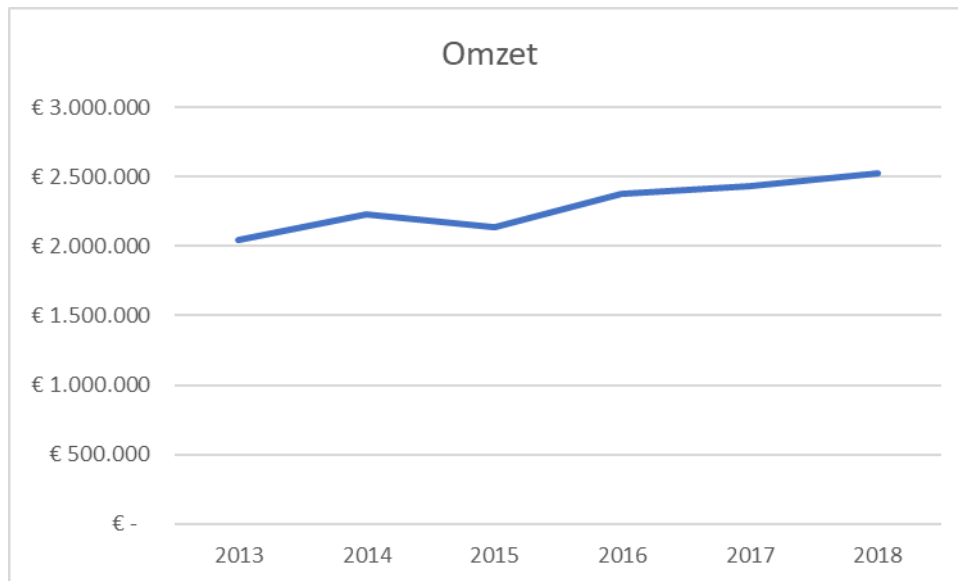
In 2018 steeg het aantal bezoekers wederom en bezochten ruim 379.000 bezoekers Avifauna. Dit betekent dat de bezoekersaantallen sinds de verzelfstandiging flink gestegen zijn.

Behalve in 2015 zien we een jaarlijkse stijging van de bezoekersaantallen en de omzet. 2015 was een slecht jaar in de diertuinsector, maar we zien dat de daling bij Avifauna minder sterk was dan het gemiddelde in de markt dat jaar. Ook zien we duidelijk dat na 2016, het laatste jaar met een echte vernieuwing, de bezoekersaantallen nauwelijks verder stijgen. Daarom legt het park de hoogste prioriteit bij het definitief maken van het masterplan, waarna de vernieuwingen van het park weer op het gewenste niveau kunnen komen en de bezoekersaantallen weer substantieel zullen gaan stijgen.

3. Financiën

2018 was in financieel opzicht een goed jaar. Afgelopen jaar steeg de omzet van het vogelpark met 4,3% naar ruim € 2.300.000,=. Net als de bezoekersaantallen zagen we de omzet, behoudens een kleine dip in 2015, jaarlijks stijgen.

Deze omzetsijging komt ten goede aan de ideële doelstellingen van de stichting: de verhoging van de kwaliteit van het park en haar ideële activiteiten. Het beleid is om de kostenstijging die dit oplevert ongeveer even hard te laten stijgen als de omzet, waardoor er jaarlijks een klein positief resultaat wordt gerealiseerd.

De kosten stegen met 5,9% ten opzichte van 2017.

De belangrijkste stijgers zijn: de inkoopkosten, personeelskosten, kantoor- en administratiekosten en de energiekosten. Daarnaast werden er kosten gemaakt voor het wegwerken van achterstallig onderhoud. De belangrijkste daler waren de afschrijvingskosten. Oorzaak hiervan is dat het vogelpark de afgelopen jaren veel geïnvesteerd heeft, maar dat dit voor een deel door grote en kleinere sponsors is gefinancierd.

Het vogelpark heeft de afgelopen jaren een reserve gevormd voor onderhoud en investeringen in het nieuwe masterplan.

De kredietfaciliteit via de Rabobank van € 150.000,= werd in 2018 nauwelijks gebruikt.

4. Fondsenwerving

Omdat het aantal vernieuwingen in 2018 beperkt was, heeft er in dit verslagjaar minder fondsenwerving plaatsgevonden. Wel werden er voorbereidingen getroffen voor fondsenwervingsactiviteiten voor het toekomstige masterplan.

5. Ideeële activiteiten 2018

5.1 Educatie

De afdeling educatie van Stichting Vogelpark Avifauna heeft twee hoofdtaken. De educatie van vogelparkbezoekers en het verzorgen van de Natuur- en Milieueducatie (NME) voor de basisscholen in de gemeentes Alphen aan den Rijn, Nieuwkoop en Kaag en Braassem.

5.1.1 Parkeducatie

De afdeling educatie heeft dit jaar diverse seizoensactiviteiten georganiseerd voor de jeugdleden, waaronder een paaspeurtocht en een fotografieworkshop voor social media. Evenementen die georganiseerd zijn stonden in het teken van de Nationale Vogelweek, waarbij er onder meer een excursie is georganiseerd om wilde vogels te kijken in het vogelpark onder begeleiding van een ervaren gids.

In 2020 zal de educatieafdeling van vogelpark Avifauna een visitatie krijgen van de NVD. Voorbereidingen op deze visitatie worden gestart vanaf medio 2019, als voortgang op het proces dat in 2018 gestart is. Zo zal de bebording kwalitatief en inhoudelijk aangepast worden. Ook wordt de boodschap, die uitgedragen wordt tijdens rondleidingen en presentaties, geëvalueerd en eventueel herzien.

5.1.2 Natuur- en Milieueducatie

In het schooljaar 2017-2018 hebben 53 van de 73 scholen deelgenomen aan het NME-programma dat door Avifauna werd aangeboden. In totaal zijn er 389 producten besteld, te weten: 236 excursies, 68 leskisten en 85 materiaalpakketten.

In 2018 zijn de producten minder gepromoot, wat voor een kleine afname in de bestelde producten heeft gezorgd. Voor het schooljaar 2019-2020 wordt daarom ter promotie een folder naar de scholen verstuurd met het aanbod voor het desbetreffende schooljaar.

In het verslagjaar is een gesprek gevoerd met de verantwoordelijke wethouder met als doel de kwaliteit van het NME-aanbod te gaan verhogen.

5.2 Behoud biodiversiteit

In 2018 hield Avifauna 262 diersoorten en 1.934 individuen: 250 soorten vogels (1.916 individuen), 10 soorten zoogdieren (52 individuen) en 2 vissoorten (aantal individuen onbekend).

Avifauna verleende medewerking aan 50 Europese en 2 mondiale fokprogramma's voor bedreigde vogels/dieren. Het vogelpark was verantwoordelijk voor de coördinatie van 3 Europese fokprogramma's. In 2018 kwamen 47 verschillende vogelsoorten tot voortplanting en 5 zoogdieren, waarvan 11 soorten deel uitmaakten van een fokprogramma.

In 2018 had Avifauna een Nederlandse primeur met de geboorte van de eerste Noordereilandkiwi in Nederland. Met een ongekende mediabelangstelling werd dit nieuws in oktober, in aanwezigheid van de Ambassadeur van Nieuw Zeeland en een vertegenwoordiger van het college, bekend gemaakt. Avifauna is in Nederland de enige dierentuin met kiwi's en het park werkt mee in het mondiale fokprogramma. Er was ook een primeur bij de zoogdieren met de geboorte van een witgezichtsaki. Voor deze soort bestaat een Europees fokprogramma.

Verschillende vogels en zoogdieren werden uitgewisseld met meer dan 40 officiële dierentuinen over de gehele wereld. Dit jaar ontvingen we 2 zoogdieren (kleine kantjils) en 135 vogels (onder meer reuzentoeke en vale gier), maar ook nieuwe soorten, zoals bijvoorbeeld Afrikaanse lepelaars en Afrikaanse nimmerzatten. In 2018 verhuisden 180 vogels en 14 zoogdieren van Vogelpark Avifauna naar andere dierentuinen (onder meer enkele neushoornvogelsoorten, dwergflamingo's, rode ibissen, Steller zeearenden en wilde cavia's).

5.3 Natuurbescherming

Vogelpark Avifauna steunt al geruime tijd natuurbeschermingsprojecten over de hele wereld. Het vogelpark heeft een speciaal fonds voor haar natuurbeschermingsactiviteiten opgericht en in een zelfstandige stichting ondergebracht. Op diverse manieren wordt geld ingezameld voor dit natuurbeschermingsfonds (Stichting Avifauna Natuurbescherming en Natuureducatiefonds), dat dezelfde bestuurssamenstelling heeft als Stichting Vogelpark Avifauna.

Speciale aandacht was er in het verslagjaar voor de Silent Forest Campaign van EAZA, waarin bedreigde Aziatische zangvogels centraal staan. Twee medewerkers van Avifauna hebben zich laten sponsoren voor een wielrentocht van meer dan 200 kilometer door de Vogezen voor dit goede doel. Hiermee is meer dan € 1.100 opgehaald.

Ook het onderzoek naar de wilde populatie witkopgieren in Mozambique, een soort waarvoor Avifauna het Europese fokprogramma coördineert, werd door Avifauna gesteund. Doel van dit onderzoek is duidelijkheid krijgen over de ernst van de bedreiging en hoe de soort beschermd kan worden.

In 2018 heeft Avifauna samen met Stichting Landschapsfonds Alphen aan de Rijn verder gewerkt aan het Project IJsvogel: een klein natuurgebied aan de zuidzijde van Alphen aan den Rijn. Avifauna financiert € 21.000,- van de investering uit haar natuurbeschermingsfonds en daarnaast leveren medewerkers en vrijwilligers van Avifauna een bijdrage door werkzaamheden te verrichten. In 2018 werd bijvoorbeeld door de dierversorgung en groenvoorziening van Avifauna gewerkt aan de realisatie van twee ijsvogelwanden in het gebied: één 'kunstmatige wand' met twee ingebouwde nestkasten en één 'natuurlijke' wand, bestaande uit grond en boomwortels waarin ijsvogels zelf een nest kunnen maken. Daarnaast zijn de

definitieve plannen voor de inrichting van het educatieve gedeelte uitgewerkt en zal begin 2019 met de inrichting hiervan worden begonnen.

In 2018 werd STORK (Stichting Ooievaars Research and Knowhow) ondersteund. Naast een financiële bijdrage genereerde Avifauna ook veel aandacht voor de ooievaar door in 2018 met medewerking van STORK de jonge wilde Europese ooievaars in Vogelpark Avifauna te ringen voor onderzoek. Dit werd gedaan onder grote publieke belangstelling van onze leden die voor deze activiteit werden uitgenodigd.

5.4 Vogelopvang

Helaas moeten er in Nederland nog regelmatig illegaal of onder slechte omstandigheden gehouden vogels door de overheid in beslag worden genomen. De gemakkelijke soorten gaan naar andere opvangcentra, maar de vogelsoorten die een specialistische verzorging nodig hebben worden door Avifauna opgevangen.

In 2018 zaten in het opvangcentrum van Avifauna 15 vogels, waarvan er gedurende het jaar 6 door de rechter zijn vrijgegeven. 4 daarvan heeft Avifauna in de eigen collectie opgenomen en voor 2 is een bestemming gevonden in een andere EAZA dierentuin.

In 2018 hoefde Avifauna geen nieuwe vogels op te vangen. Wel heeft Avifauna het afgelopen jaar de overheidsinstantie die de inbeslagnames verzorgt (IBG) regelmatig advies gegeven aangaande de opsporing van illegale handel in vogels.

6. Medewerkers

Op 27 februari ontvingen wij het verdrietige bericht dat een van onze vaste collega's op 63-jarige leeftijd plotseling overleden was. Op zijn 15^e was hij begonnen bij het vogelpark en inmiddels al meer dan 48 jaar werkzaam in het park. Wij kenden hem als een zeer betrokken diervorzorger en Avifauna was zijn lust en zijn leven. Met alle collega's hebben we enkele dagen later, waardig en met groot verdriet, afscheid van hem genomen.

Net voor het verslagjaar kreeg onze meest ervaren educatieve medewerker een baan aangeboden bij een collega-NME-centrum en besloot zij na 12 jaar afscheid van Avifauna te nemen. Haar functie is ad interim vervuld. De afdeling was 12 jaar geleden gestart en zo gegroeid in kwaliteit en omvang dat dit het juiste moment was om de afdeling tegen het licht te houden. In de loop van het verslagjaar werd daarom besloten om de opzet van de afdeling te veranderen: er werd een manager aangesteld die de taken coördineert en afstemt met een medewerker educatie en de vrijwilligers. Begin 2019 is deze reorganisatie doorgevoerd en zijn twee nieuwe krachten aangenomen.

Ook de veranderingen en groei binnen de afdeling diervorzorging vroegen de afgelopen jaren om een nieuwe organisatiestructuur. De managementtaken en

verantwoordelijkheden zijn daarom in 2018 onder meer medewerkers verdeeld. In de loop van 2019 zal dit worden geëvalueerd en krijgen deze ontwikkelingen een vervolg.

Gedurende het verslagjaar zijn de voorbereidingen getroffen om van de horeca-CAO over te stappen naar de Leisure-CAO. Deze CAO sluit beter aan bij de branche waarbinnen het vogelpark opereert. In overleg met de medewerkers is besloten om vanaf 1 januari 2019 de Leisure-CAO te gaan volgen, waarna officiële aansluiting in 2019 volgt. Ook is het park voor alle vaste medewerkers gestart met een geprofessionaliseerde gesprekscyclus en beoordelingssysteem.

Om de financiële administratie en het personeelsbeleid deskundig uit te voeren, werden in 2018 twee ervaren medewerkers op deze gebieden aangetrokken op ZZP-basis.

Het aantal medewerkers steeg van 31,1 FTE in 2017 naar 33,1 FTE in 2018.

7. Vrijwilligers

In 2018 was er een stijging in de inzet van vrijwilligers op educatieve activiteiten ten opzichte van vorig jaar. Dit zorgde voor een grote bijdrage aan de doelstellingen van het vogelpark.

Deze gidsen werden 169 keer ingezet voor rondleidingen en 288 keer voor het geven van informatie bij de kwetterkar. In het Madagaskar gebied hebben vrijwillige gidsen 70 diensten gedraaid. 97 diensten zijn door de vrijwilligers uitgevoerd om als vraagbaak te fungeren: "Vraag maar Raak". Ook hebben de vrijwilligers een belangrijk aandeel gehad in de NME-lessen in het vogelpark en daarbuiten. Tenslotte hebben enkele vrijwilligers diverse afgeleide taken voor de educatieve afdeling verricht. Er zijn 286 diensten gedraaid om de NME-lessen te begeleiden.

In 2018 hebben in totaal 33 vrijwilligers het park ondersteund bij haar ideële doelstellingen. Wij hebben 2 nieuwe vrijwilligers mogen verwelkomen en in de loop van het jaar zijn er 3 gestopt wegens gezondheidsredenen en veranderingen in de werk-/privésfeer.

In 2019 zal er gestart worden met het werven van nieuwe vrijwilligers en daarbij zal getracht worden diverse doelgroepen aan te spreken. Hierop aansluitend zullen er nieuwe trainingen gegeven worden, waar een herzien trainingsprogramma voor komt.

8. Duurzaamheid

Omdat zorgdragen voor de natuur één van onze doelstellingen is, vormt duurzaamheid een belangrijk onderdeel van onze bedrijfsvoering. Ook in 2018 behield Avifauna de Gouden Green Key. *Green Key* is hét internationale keurmerk op het gebied van duurzaamheid voor bedrijven in de recreatie-/vrijetijdsbranche en zakelijke markt. Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (**MVO**) met zorg voor milieu op het bedrijf en de natuur in hun omgeving. Bedrijven met een *Green Key* keurmerk doen er alles aan

om het milieu te sparen, zonder dat hun gasten inleveren op comfort en kwaliteit. Zij gaan daarbij een stap verder dan de normale wet- en regelgeving vereist.

In 2018 werd het dak van het dienstgebouw, voederzolder en de Filipijnenhal vernieuwd en extra geïsoleerd. In het verslagjaar werd gestart met de bouw van de nieuwe dienstwoning en eigen kantoor. Deze gebouwen worden gasloos verwarmd met warmtepompen en op de daken zijn zonnepanelen gerealiseerd. Hierdoor leveren de woning en het kantoor juist energie op. Daarnaast heeft de aannemer in de spouwmuren speciale nestkasten voor vleermuizen verwerkt.

9. Externe relaties

Avifauna werkt uiteraard samen met een grote verscheidenheid aan organisaties op het gebied van haar ideële doelstellingen. Zo heeft het park banden met natuurbeschermingsorganisaties in binnen- en buitenland, maar ook met een groot aantal scholen en educatieve instellingen.

Daarnaast is Avifauna betrokken bij overlegvormen met als doel kwaliteitsverbetering van de dierentuin- of toerismebranche. Zo is Avifauna actief lid van de Europese Vereniging van Dierentuinen (EAZA) en vervult de directie een bestuurstaak in de Nederlandse Vereniging van Dierentuinen (NVD). Ook neemt Avifauna deel aan het iconen-overleg, waarin de grote toeristische attracties van het Groene Hart zijn vertegenwoordigd en is de directie bestuurslid van het Platform Recreatie en Toerisme (PReT) in Alphen aan den Rijn.

10. Vooruitblik

Alle stappen voor de gehele ontvlechting van de stichting met Van der Valk zijn in 2018 voorbereid en worden in 2019 afgerond. Zo zal in 2019 een eigen kantoorgebouw en dienstwoning in gebruik worden genomen. De receptietaken gaan door eigen medewerkers van de stichting uitgevoerd worden en het vogelpark krijgt een eigen kassasysteem, telefoonnummer en postadres.

Sinds 2018 is de governance van de stichting geborgd en is de stichting bestuurlijk, bedrijfseconomisch, financieel en organisatorisch geheel zelfstandig. Alleen het erfpachtcontract met de bijbehorende opstallen zal nog gesplitst moeten worden en in overeenstemming gebracht met het feitelijk gebruik.

De stichting streeft ernaar in 2019/2020, in overleg met de betrokken partijen, het masterplan te finaliseren om daarna vervolgstappen in de verdere ontwikkeling van Avifauna te zetten, inclusief investeringen in nieuwe verblijven en voorzieningen.

Financiële verantwoording	31-12-2018	31-12-2017
Activa		
Vaste Activa	616.109	329.628
Vorderingen	169.222	94.129
Liquide middelen	518.173	326.797
	<u>1.303.504</u>	<u>750.554</u>
Passiva		
Eigen Vermogen	199.703	186.922
Voorzieningen	368.000	288.000
Langlopende schulden	500.942	3.388
Kortlopende schulden	234.859	272.244
	<u>1.303.504</u>	<u>750.554</u>
Staat van baten en lasten	31-12-2018	31-12-2017
Ontvangsten	2.525.003	2.432.615
Kostprijs omzet	151.686	69.267
Bruto marge	<u>2.373.317</u>	<u>2.363.348</u>
Personeelskosten	1075.317	991.576
Afschrijvingen vaste activa	59.497	120.628
Overige bedrijfskosten	1.222.515	1.186.788
Bedrijfslasten	<u>2.357.329</u>	<u>2.298.992</u>
Bedrijfsresultaat	15.988	64.356
Financiële baten en lasten	-3.207	-2.681
RESULTAAT	<u>12.781</u>	<u>61.675</u>